

Inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets ressort foreslås det på en række områder, at myndighedernes adgang til ejendom uden retskendelse indskrænkes til kun at omfatte særlige tilfælde. Det drejer sig om undergrundslovens § 27, stk. 1, produktsikkerhedslovens § 22, stk. 1, og § 14, stk. 1, i lov om autorisation af elinstallatører. Desuden foreslås det, at stærkstrømslovens § 24, stk. 5, hvorefter der kan meddeles administrative bødeforelæg, ophæves.

Der henvises til lovforslagets §§ 12-15.

Inden for Miljøministeriets ressort foreslås det endvidere på en række områder at præcisere, at myndighedernes adgang til ejendom uden retskendelse ikke omfatter bygninger, rum mv., der udelukkende anvendes til privat beboelse.

Der henvises til lovforslagets §§ 16-21.

3.3. Fremgangsmåden ved forvaltningens gennemførelse af tvangsindgreb

3.3.1. Gældende ret

Der findes ikke i dansk ret et samlet regelsæt, der tager sigte særligt på myndighedernes adfærd i forbindelse med gennemførelsen af tvangsindgreb uden for strafferetsplejen.

Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at der ikke findes regler om spørgsmålet.

Der er således i en række af de love, som hjemler adgang for forvaltningsmyndigheder til at foretage tvangsindgreb af den omhandlede karakter, fastsat særlige bestemmelser om den fremgangsmåde, som myndighederne skal følge i de nævnte sager. Som eksempel kan nævnes bestemmelser om, at indgreb kun kan gennemføres »mod behørig legitimation«. Der er også i visse tilfælde fastsat særlige bestemmelser om varsling (forudgående meddelelse) og bestemmelser om skånsomhed ved foretagelse af indgrebet.

Ved forvaltningsmyndigheders foretagelse af tvangsindgreb gælder endvidere de krav til forvaltningens optræden og adfærd, som følger af principperne om god forvaltningsskik. Disse principper om god forvaltningsskik – der navnlig er udviklet i Folketingets Ombudsmands praksis – stiller bl.a. krav til myndighederne om en rimelig sagsbehandlingstid og om hensynsfuld og høflig optræden.

Herudover indeholder lov om behandling af personoplysninger generelle bestemmelser om personoplysninger, som behandles på edb, eller som er eller vil blive indeholdt i et register. Disse lovbestemmelser om bl.a. den dataansvarlige myndigheds pligt til at give den registrerede visse oplysninger og den regi-

streredes ret til indsigt gælder også i sager om forvaltningsmyndigheders gennemførelse af tvangsindgreb.

Forvaltningsloven og dens processuelle garantier om bl.a. partshøring og begrundelse samt bestemmelsen om forvaltningens pligt til at gøre notat om faktiske oplysninger i en sag (offentlighedslovens § 6) gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet »afgørelse« af en forvaltningsmyndighed, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1. I den forbindelse har der i den forvaltningsretlige litteratur været rejst spørgsmål om, hvorvidt tvangsindgreb uden for strafferetsplejen i sig selv er omfattet af forvaltningslovens afgørelsesbegreb og dermed af lovens processuelle garantier. Spørgsmålet er i praksis ikke afklaret.

I betænkningens kapitel 5 er de gældende regler om myndighedernes fremgangsmåde i forbindelse med gennemførelsen af kontrolbesøg mv. nærmere beskrevet.

3.3.2. Forudgående retskendelse

3.3.2.1. Kommissionens forslag

Kommissionen har ikke fundet anledning til at foreslå, at der i højere grad indføres krav om forudgående retskendelse ved forvaltningens iværksættelse af tvangsindgreb.

I betænkningen er det i den forbindelse anført, at kommissionens opfattelse på dette punkt er den samme, som fandt udtryk i betænkning nr. 1039/1985 om tvangsindgreb uden for strafferetsplejen.

Udvalget, der afgav den nævnte betænkning, henviste til, at værdien af et krav om retskendelse hænger sammen med beskrivelsen af de retsstiftende kendsgerninger (det retsfaktum), der skal være opfyldt for, at indgrebet kan foretages. Med hensyn til de beføjelser, som er tillagt forvaltningsmyndighederne i kontroløjemed, eller som er hjemlet med henblik på oplysning af konkrete sager, er der i almindelighed ikke nogen retsfaktumbeskrivelse eller alene en beskrivelse, der er så ubestemt, at den næppe har nogen selvstændig betydning. Udvalget fandt under henvisning hertil, at man i sådanne tilfælde bør undlade at stille krav om retskendelse. Et krav om retskendelse ville således efter udvalgets opfattelse ofte være et unødigt omsvøb, der vil belaste domstolene med unødige sager og svække forvaltningsmyndighedernes kontrolmuligheder, uden at der reelt er vundet noget i retssikkerhedsmæssig henseende.

I overensstemmelse hermed er det kommissionens opfattelse, at indførelse af et almindeligt krav om forudgående retskendelse ikke vil være nogen reel retssikkerhedsmæssig gevinst og desuden vil kunne have